

Breve historia da cidade

A cidade foi fundada no século IX sobre unha necrópole romana onde, segundo a lenda, se atoparon os restos do apóstolo Santiago. Algunxs autores sosteñen que é Prisciliano. Desde a súa creación, Compostela convértese no grande centro político, económico e cultural do Reino de Galiza, formando parte dos grandes centros europeos cos que está ligada a través dos portos atlánticos e do camiño de Santiago.

Este esplendor político, económico e cultural tivo o seu correlato no desenvolvimento literario da lingua galega a través da lírica galego-portuguesa que chega ás principais cortes europeas.

O Reino de Galiza entra en decadencia desde o século XIV, pasando a depender da coroa de Castela. O castelán será a lingua do poder exercendo grande presión contra o galego, que vivirá grazas ao seu uso polo pobo.

Mais Santiago non só foi capital da lingua galega na época de esplendor político e literario. Tamén o foi da loita pola restauración e o dereito ao seu uso pleno.

Brief history of the city

The city was founded in the IX century on a Roman necropolis where, according to legend, the remains of the apostle Santiago were found. Some authors assert that it was actually Priscillian. After its foundation, Compostela became the great political, economic and cultural centre of the Kingdom of Galiza, and one of the great European centres to which it is connected via the Atlantic ports and the Way of St James.

This political, economic and cultural splendour correlated with the literary development of Galician language through the Galician-Portuguese lyric poetry which reached the main courts of Europe.

The Kingdom of Galiza began to decline in the XIV century, becoming dependent to the Castilian crown. Castilian became the language of power, exerting great pressure against Galician, which only survived thanks to its use by the people.

But Santiago was not the capital of Galician language only during the times of political and literary splendour.

En Santiago naceu e viviu longos períodos Rosalía de Castro, a escritora que recuperou o galego como lingua de alta calidad literaria. A autora de *Cantares gallegos* formou parte dos círculos progresistas que no século XIX comenzaron a reivindicación dos dereitos nacionais de Galiza e a revitalización cultural e lingüística.

No primeiro cuarto do século XX en Santiago, como nas principais vilas e cidade galegas, acada grande protagonismo o primeiro movemento organizado para a defensa e reivindicación da lingua galega para a literatura, a música

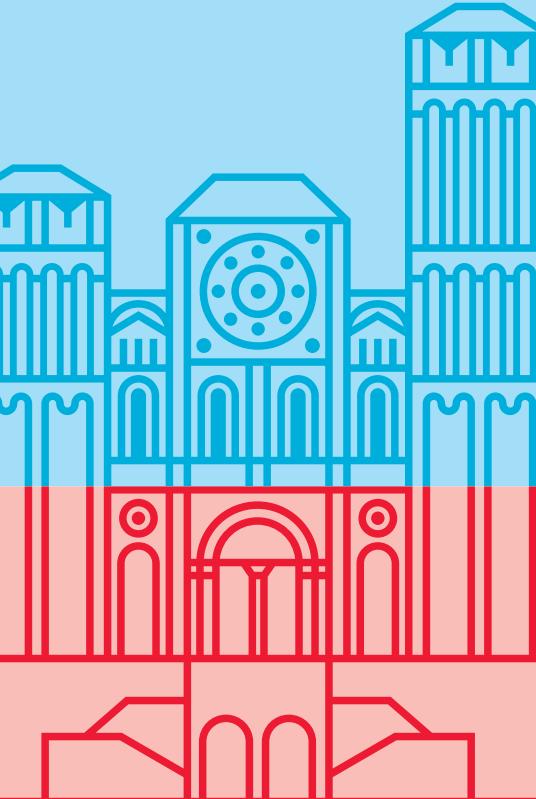
mais tamén a ciencia ou a administración.

Moitas das persoas que participaron neste movemento foron vitimas da represión fascista baixo a ditadura do xeneral Franco, entre elas o alcalde galeguista de Santiago, Ánxel Casal, asasinado en 1936. Coa vitoria do lado fascista, tanto a cidade como a cultura galega foron severamente reprimidas durante toda a ditadura.

En Santiago tiveron lugar as principais manifestacións pola dignidade da lingua galega que deron lugar á oficialidade e as multitudinarias que se celebran todos os 17 de maio, Día das Letras galegas.

Santiago de Compostela é a capital de Galiza, Patrimonio da Humanidade, e en 2000 foi Capital Europea da Cultura.

Santiago é un bo lugar para gozar do patrimonio histórico que mostra o pasado e a existencia de Galiza a través de monumentos artísticos feitos en galego para toda a humanidade.

17th of May, Día das Letras Galegas [Day of Galician Literature].

Santiago de Compostela is the capital of Galiza; it is a World Heritage Site and was European Capital of Culture in 2000.

Santiago is a great place to discover Galiza's historical heritage through the artistic monuments made here for the whole of mankind to enjoy, which demonstrate the history and importance of Galiza.

Speak Galician

Ao paseares pola cidade, axiña te decatarás de que en Santiago se fala galego. O galego é unha lingua románica falada por tres millóns de persoas. Fálase en Galiza, no Eo-Navia (Asturias), O Bierzo (León), As Portelas (Zamora) e no val do Xálama (Cáceres). Forma parte do sistema lingüístico galego-portugués.

Atoparás abaixo un pequeno glossario de conversa básica con expresións en galego que podes usar cuando te dirixas ás persoas de Santiago.

Glosario galego-inglés Galician-English glossary

Ola	Hello
Adeus	Bye
Como estás?	How are you?
Ben!	Fine!
Chámome	My name is...
Veño de	I come from...
De onde es?	Where are you from?
Como se di?	How do you say...?
Canto é?	How much is it?
Onde podo mercar...?	Where can I buy...?
Pódeme axudar?	Can you help me?
Quero unha cervexa	I'd like a beer
	Thank you
	Excuse me
Gústame/non me gusta	I like / I don't like...
	Non sei
Non importa	It doesn't matter
Estou/estamos perdido/s	I am / We are lost
Que sorte	How lucky!
Que desastre	What a disaster!

Guía turística alternativa de Santiago de Compostela

Alternative tourist guide to Santiago de Compostela

While you walk through the city, you will soon notice that Galician is widely spoken in Santiago. Galician is a Romance language, spoken by 3 million people. It is spoken in Galiza, at Eo-Navia (Asturias), O Bierzo (León), As Portelas (Zamora) and in the Xálama valley (Cáceres). It is part of the Galician-Portuguese linguistic system.

Above you will find a short glossary for basic conversation, with Galician expressions you can use whenever you talk to people from Santiago.

Coñece a cidade

O estilo de vida, o tempo, a alimentación, o lecer e as actividades culturais que oferta fixeron que Santiago sexa un destino de turismo atractivo.

As persoas de Santiago valoran positivamente cando os visitantes fan un esforzo por falárenles en galego. Se vas ficar na cidade uns cantos días, sería unha boa idea aprender algunas palabras como: bo día, grazas e adeus.

Ao empregares estas palabras conseguirás un sorriso das persoas de Santiago.

TOMAR ALGO

Despois de paseares e coñeceres algúns dos sitios de Santiago, tomares algunha bebida é unha boa opción. Se queres algo diferente, podes pedir cervexa artesá, viños galegos, licores (de café, de herbas...).

SITIOS PARA VISITAR

Todo o mundo coñece a catedral, a praza do Obradoiro, a rúa do Franco, mais hai abundancia de vida en Santiago máis alá destes sitios. Aquí propónosche visitas

Discover the city

The style of life, the weather, food, leisure and cultural activities on offer make Santiago an attractive tourist destination.

People from Santiago like it when visitors try to speak Galician with them. If you're staying in the city for a few days, it would be a great idea to learn a few words such as bo día, grazas and adeus.

When you use these words, you will get a smile from people from Santiago.

EATING AND DRINKING

After walking around and visiting a few of the sights in Santiago, having a drink is a good choice. If you want something different, you can order craft beer, Galician wines and liquors [licor de café (coffee) or licor de herbas (herbs)].

PLACES TO VISIT

Everybody knows the Cathedral, the Praza do Obradoiro and Rúa do Franco, but there's plenty of life in Santiago beyond these places. Here you have some ideas

interesantes que, a pesar da súa importancia, non están cheas de turistas. Santiago de Compostela é unha cidade que permite ir andando aos diferentes puntos de interese. Mais tamén podes usar as liñas de bus urbano.

Praza de Cervantes. Tamén coñecida como praza do Campo ou do Pan, aquí vivían as principais familias nobres na Idade Media. Escribían e compuñan en galego-portugués cantigas que serían coñecidas en todas as cortes europeas desenvolvéndoas como lingua literaria. Nesta mesma praza viviu Manuel Murguía historiador e home de Rosalía de Castro.

Pórtico da Gloria. Situado na entrada oeste da Catedral foi financiado polo rei Fernando II de Galiza para mostrar a força da monarquía galega. Deseñado polo Mestre Mateo, é unha das xoias do románico europeo. Ao vermos tocar os instrumentos medievais, podemos asegurar que están a cantar en galego. Foi restaurado recentemente.

Monumento a Rosalía de Castro. Encargado pola emigración galega en homenaxe á escritora que inaugurou o rexurdir literario e a reivindicación de Galiza e a súa lingua.

San Martiño Pinario. Foi un dos principais mosteiros galegos. Nas escaleiras deste mosteiro rematou a Revolución galega de 1846.

for interesting visits that, despite of their importance, aren't crowded with tourists. Santiago de Compostela is compact enough to allow you to walk to the different points of interest but you can also use the urban bus lines.

Cervantes Square. It's also known as Praza do Campo or Pan (Field or Bread Square), and the main noble families lived here in the Middle Ages. They wrote and composed cantigas in Galician-Portuguese that became well known in all the courts of Europe, making Galician thrive as a literary language. Manuel Murguía, historian and husband of Rosalía de Castro, lived in this square.

Pórtico da Gloria. Situated at the west entrance to the Cathedral, it was financed by King Fernando II of Galiza to show the power of the Galician monarchy. Designed by Mestre Mateo, it is one of the gems of the European Romanic. When we see the medieval instruments being played, we can be sure that they are singing in Galician. It was recently restored.

Royal Pantheon of the Cathedral. The remains of kings and queens of Galiza in the Middle Ages were transferred here, among them Fernando II, Afonso VIII, Xoana de Castro, Berenguela de Barcelona and important nobles such as Pedro Froilaz de Trava or Raimundo de Borgoña.

Castelo da Rocha. situado nas aforas da cidade, foi pazo arcebispal. Aquí o bispo Berenguel de Landoira mandou asasinar os membros do concello que se opuñan ao seu dominio.

Panteón de gallegos ilustres. Neste espazo están soterradas grandes personalidades da historia de Galiza e da recuperación da súa lingua e cultura. Entre eles destacan a escritora Rosalía de Castro e o tamén o artista e político nacionalista Daniel Castelao.

Panteón Real da Catedral. A este espazo foron trasladados os restos de reis e raíñas de Galiza na Idade Media como Fernando II, Afonso VIII, Xoana de Castro, Berenguela de Barcelona ou importantes nobres como Pedro Froilaz de Trava ou Raimundo de Borgoña.

Rúa da Moeda Vella. A metade dos textos medievais sobre lesbianismo están escritos en galego. Polas cantigas sabemos que Sancha Pérez e María Leve eran unha parella que moraba nesta rúa no século XIII.

Rúa do Vilar. No número 17 estivo situado a imprenta da editorial Nós, que publicou os principais libros en galego antes de 1936, cando foi destruída polos fascistas e o seu editor, o alcalde de Santiago, Ánxel Casal, asasinado.

As Mariás. Escultura de César de Lombera, instalada na Alameda desde 1994. Maruxa e Coralía Fandiño desafiaron a ditadura coas súas roupas de cores.

Castelo da Rocha (Rocha Castle): in the outskirts of the city, it used to be the Archibishop's Palace. Here, Bishop Berenguel de Landoira ordered the assassination of the members of the council that objected to his control.

Monument to Rosalía de Castro. Commissioned by the Galician emigrants in tribute to the writer who inaugurated the literary renaissance and the recognition of Galiza and the Galician language.

San Martiño Pinario. This was one of the most important monasteries in Galiza. The Galician Revolution of 1846 ended on the steps of this monastery.

Pantheon of Illustrious Galicians. Important figures from Galician history and the recovery of its language and culture are buried here. Among them, the writer Rosalía de Castro and the artist and nationalist politician Daniel Castelao.

Rúa do Vilar. The printing presses of the publisher Nós were to be found at nº 17. It published the major books in Galician before 1936, when it was destroyed by fascists, and its editor, the mayor of Santiago, Ánxel Casal, was assassinated.

Rúa da Moeda Vella. Half of all medieval texts on lesbianism are written in Galician. Thanks to the cantigas, we know that Sancha Pérez and María Leve were a couple living in this street in the XIII century.

Praza de Abastos. Construída en 1873. Experiencia, cultura e gastronomía nun entorno arquitectónico histórico e único. Aquí poderás pasear, degustar e atopar os mellores produtos.

Tamén recomendamos tendas e restaurantes do proxecto **Abertos ao Galego**. Estas empresas teñen un firme compromiso coa lingua galega:

O 16: Casa de xantar (Rúa de San Pedro, 16). Un dos restaurantes de referencia.

Café Airas Nunes (Rúa do Vilar, 17). Café con historia na zona vella.

Vide, vide (Rúa da Fonte de Santo Antonio, 10). Tenda especializada en viños galegos.

A Reixa (Rúa do Hórreo, 46). Tenda orixinal de música, libros e roupa.

Ela Diz (Rúa Nova, 24). Tenda de moda, complementos, agasallos e artesanía.

Espadela (Rúa do Vilar, 58). Tenda de artesanía e deseño.

Galipizza (Avenida da Liberdade, 12). Pizzas artesás, innovadoras e de calidade ●

A MESA POLA NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA

cidade Vella asociación cultural compostela

FEITO AMAN

www.festivalfeitoaman.gal

www.amesa.gal